

Sisäasiainministeriö
Maahanmuutto-osasto
PL 26
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: Sisäasiainministeriön lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta

UUDENMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN LAUSUNTO

Hallituksen esitys laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta selkeyttää toivotulla tavalla tilannetta, missä aikaisemmin sekä vastaanotosta että kotouttamisesta oli säädetty samassa laissa. Nyt lakien irrottaminen toisistaan mahdollistaa selkeämmän rakenteen käsiteltävän lakikokonaisuuden osalta. Käytännössä lain voimaan tuleminen vaatii molempien lakien hyväksymistä samanaikaisesti.

Lakiesityksessä kansainvälistä suojelua hakevan taloudellinen tuki irrotetaan toimeentulotuesta. Jatkossa aikuiset hakijat ja perheet voivat saada vastaanottorahaa ja alaikäiset käyttörahaa. Esimerkiksi ruokapalvelut vähentävät tuen määrää eli osan tuesta voi saada hyödykkeinä. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanta on, että taloudellisen tuen uudistukset ovat järkeviä ja mahdollisesti vähentävät myös Suomen houkuttelevuutta taloudellisen tuen perusteella.

Nyt esillä olevassa lakiehdotuksessa jää jatkoselvityksen varaan miten alaikäisten vastaanotto voitaisiin järjestää niin, että päävastuu olisi kuntien sosiaali- ja terveystalouksilla. Jatkossa on toivottavaa, että alaikäisten lasten ja nuorten vastaanottoa järjestetään lapsen edun mukaisesti ja tiiviissä yhteistyössä lastensuojeluviranomaisten kanssa. Esimerkiksi peruskouluikäisille lasten koulunkäynti tulisi taata yhdenvertaisesti riippumatta siitä, mihin kuntaan heidät sijoitetaan. Kannatettavaa on myös se, että lakiehdotuksessa on otettu erityisesti kantaa haavoittuvassa asemassa olevien vastaanottoon ja heidän tarpeidensa tunnistamiseen jo vastaanottovaiheessa.

Alaikäisten edustajien osalta olisi huolehdittava siitä, että heidän edellytyksensä tehtävän hoitamiseen selvitetäisiin nykyistä paremmin lakiehdotuksen mukaisesti. Huomiota tulisi kiinnittää myös siihen, että samalla edustajalla ei olisi liikaa edustettavia. Alaikäisenä tulevalle on tärkeää, että ympäristö ja ympärillä olevat ihmiset olisivat mahdollisimman pysyviä. Paikkakunnalta toiselle muutto aiheuttaa myös edustajien

vaihtumista ja jossain tapauksissa myös kohtuuttomia edustajien matkakustannuksia.

Edustajien palkkioita maksetaan tällä hetkellä sekä maahanmuuttovirastosta että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista jo oleskeluluvan saaneiden edustajille. Edustajarekisterien ylläpidon ja käytännön työn sujumisen kannalta paras vaihtoehto olisi, että työ keskitettäisiin yhdelle viranomaiselle. Ellei tämä ole mahdollista, erityistä huomiota tulisi kiinnittää yhteistyöhön ja tarpeellisen tiedon välittämiseen. Edustajista olisi nykyisen käytännön perusteella mainittava kattavammin myös kotouttamislain puolella. Edustajarekisterien ylläpidon vastuista ja menettelyistä on säädettävä mahdollisimman selkeästi ja tietojen välittäminen tulisi tapahtua suunnitelmallisesti.

Vastaanotto- ja järjestelykeskusten ohjaus on edellisissä lakimuutoksissa siirretty entisiltä työ- ja elinkeinokeskuksilta maahanmuuttovirastolle. Sen sijaan laajamittaiseen maahantuloon liittyvä valmiussuunnittelu on edelleen nykyisten ELY-keskusten tehtävä. Maahanmuuttovirasto saa nykyisessä työssään runsaasti tietoa eri paikkakuntien vastaanottovalmiuksista ja kiinteistöistä, joten olisi luontevaa, että myös laajamittaiseen maahantuloon varautuminen siirrettäisiin maahanmuuttoviraston tehtäväksi.

Työllisyys-, yrittäjyys ja maahanmuuttoyksikön päällikkö

Merja Ekqvist

Maahanmuuttopäällikkö

Jaana Suokonautio

JAKELU

Sisäasiainministeriön kirjaamo hare@intermin.fi

maahanmuutto-osasto@intermin.fi

Uudenmaan ELY-keskuksen kirjaamo

Maahanmuuttoryhmä

E-vastualueen johtoryhmä